

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2025. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Ta'lim oluvchilarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishda o'quv maqsadlarini aniqlashtirish.

Perdeshova Nargiza Yesenbayevna

CHDPU umumiy pedagogika kafedrasida o'qituvchisi

Islandinova Shahlo Umidjon qizi

Aliyeva Indira Rahmon qizi

Hakimbayeva Sabohat Zarifboy qizi

Abbullayeva Sadoqat Paraxat qizi

Nazarova Gulsevar Xolmirza qizi

CHDPU Tabiiy fanlar fakulteti Kimyo yo'nalishi 2-kurs talabalari.

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqola talabalarda o'quv maqsadlarini aniqlash va ularni topshiriqlarga aylantirish ta'lim jarayonida juda muhim rol o'ynaydi, ayniqsa ta'lim oluvchilarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishda. Quyida bu jarayonni qanday amalga oshirish mumkinligi haqida ba'zi fikrlar keltirilgan

Kalit so'zlar: **Texnologiya** kreativlik, innovatsion, rivojlanish, qobiliyat, topshiriq.

Hozirgi vaqtda rivojlangan mamlakatlarda sanoat davri innovatsion rivojlanish davriga almashtirilmoqda, bunda bilim, yuqori texnologiyalar va yangi ishlanmalar asosiy rol o'ynaydi. Milliy innovatsion tizimlar yaratilmoqda, ularning maqsadi innovatsiyalarga asoslangan iqtisodiyotni qurishdir. Innovatsion jarayonlar iqtisodiyot, ijtimoiy soha, siyosat, ta'lim, fan, texnika, ishlab chiqarish, biznes va boshqa sohalarni qamrab oladi. Innovatsion jamiyatda uning rivojlanishida yangi g'oyalar va innovatsiyalar katta rol o'ynaydi. Rivojlanishning innovatsion bosqichida axborot va bilim ijodiy tafakkurning sub'ektiga aylanadi, ularning mahsuli katta ijtimoiy-iqtisodiy samaraga ega bo'lgan yangi g'oyalardir [46, 108].

Shu bilan birga, yangi bosqichga o'tishda oldingi bosqichlardagi barcha yutuqlar saqlanib qoladi va yuqori darajada rivojlanadi. Rivojlangan mamlakatlarda ijodkorlik doimiy amaliyot va raqobatdosh ustunlikning asosiy manbaiga aylanib bormoqda. Deyarli har qanday ishlab chiqarish sohasida ijodiy salohiyatga ega bo'lgan kishi yakunda g'alaba qozonadi. Kursant shaxsining mutaxassis sifatida kasbiy kamol topishi, rivojlanishi o'z mohiyatiga ko'ra tizimli ijodiy jarayon tarzida namoyon bo'ladi. Ijodkor shaxsning shakllanishi va rivojlanishi uning ichki va tashqi olami o'zgarishining o'zaro mos kelishi, ijtimoiy-iqtisodiy shart-sharoitlar hamda inson ontogenezi – tug'ilishidan boshlab to umrining oxiriga qadar uzluksizlik, vorisiylikni taqozo etadigan faoliyat mazmuniga bog'liq. O'quv-tarbiya jarayoniga kreativ yondashish mamlakatimizda ta'lim tarbiyaning innovatsion turi sifatida o'z mavqeini mustahkamlamoqda, uning asosiy yo'nalishi kreativ fikrlashni shakllantirish, kreativ qobiliyat va intellektual salohiyatni

rivojlantirish, zamonaviy muammolarni hal qilishda yangi yondashuvlarni izlashdir.

Bu qoidalar ta'limni rivojlantirish milliy ta'lim tashabbusida o'z ifodasini topgan bo'lib, u ijodiy shaxsni rivojlantirish va uzluksiz ijodiy o'z-o'zini rivojlantirish, o'z-o'zini takomillashtirishga qodir innovatorlarni yetishtirishni ustuvor vazifa sifatida belgilab beradi.

O'quv maqsadlarini aniqlash va ularni topshiriqlarga aylantirish ta'lim jarayonida juda muhim rol o'ynaydi, ayniqsa ta'lim oluvchilarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishda. Quyida bu jarayonni qanday amalga oshirish mumkinligi haqida ba'zi fikrlar keltirilgan:

Topshiriqlarni yaratish quyidagi turlarda bo'lishi mumkin:

Amaliy topshiriqlar: Teoriya bilan amaliyot o'rtasida bog'liqlik o'rnatish, masalan, muammolarni hal qilish, loyiha ishlab chiqish yoki tajribalar o'tkazish.

Differensiyatsiyalash: Har bir o'quvchining qobiliyatiga mos ravishda topshiriqlar tayyorlash. Masalan, ba'zi o'quvchilar uchun oddiy misollar, boshqalariga esa murakkab muammolar berish.

Rivojlantirish texnologiyalari:

Interaktiv metodlar: Guruhlarda muhokama, rolli o'yinlar, simulyatsiyalar orqali o'quvchilar o'rtasida faol muloqotni ta'minlash.

Texnologiyalardan foydalanish: Online platformalar, ta'lim dasturlari yoki o'quv ilovalari yordamida o'quvchilarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirish.

Ushbu metodikalarda **o'qituvchining roli nihoyatda muhimdir**. O'qituvchi **mentorlik qilishi ya'ni** o'qituvchi sifatida, o'quvchilarga yo'l-yo'riq berish va ularni motivatsiya berishi, **o'rganishni rag'batlantirish ishlarini olib borishi:** o'quvchilarning qiziqishlarini oshirish va intellektual qobiliyatlarini rivojlantirish uchun yangi g'oyalar va yondashuvlar taklif etishi lozimdir.

Natijalarni baholash jarayoni esa **formativ va summativ baholash, yani** o'quv jarayonida muntazam ravishda baholash tizimidan foydalanish, o'quvchilarning o'zgarishini kuzatish va ularga mulohaza berish, yoki **o'z-o'zini baholash:** o'quvchilarga o'z bilim va ko'nikmalarini baholash imkonini berish usullarida amalga oshirishi mumkin. Bu ularning o'zini rivojlantirishlariga yordam beradi. Ushbu yondashuvlar ta'lim oluvchilarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi va ularning o'quv jarayonida faolligini oshiradi.

Intellektual qobiliyatlar deb, Analitik fikrlash, muammolarni hal qilish, ijodiy fikrlash, mantiqiy mulohaza va o'z-o'zini boshqarish kabi qobiliyatlarni tushunish mumkin.

Ta'lim oluvchilarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishda o'quv maqsadlarini aniqlashtirish va ularni topshiriqlarga aylantirish

texnologiyalarini qo'llashning hozirgi holati va imkoniyatlari quyidagi jihatlarni o'z ichiga oladi:

Hozirgi holat tahlili shuni ko'rsatadiki, o'quv dasturlari va standartlar masalasi: Ta'lim dasturlari ko'pincha umumiy o'quv maqsadlariga asoslanadi, lekin ko'plab o'quv muassasalarida bu maqsadlar aniq belgilangan emas yoki baholash jarayonida e'tiborga olinmaydi.

Rivojlangan mamlakatlarda mazkur jarayonda innovatsion yondashuvlardan keng foydalanilmoqda, xususan, o'quv jarayonida interaktiv metodlar, loyiha asosidagi o'qitish va gamifikatsiya kabi yondashuvlar qo'llanilmoqda. Bu yondashuvlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va intellektual qobiliyatlarni rivojlantiradi. online ta'lim platformalari, ta'lim ilovalari va raqamli resurslar orqali o'quvchilarga individual yondashuv imkoniyati yaratilmoqda. Bular o'quvchilarga o'z qobiliyatlariga mos ravishda materiallarni o'zlashtirish imkonini beradi. O'quvchilarning individual qobiliyatlariga mos ravishda topshiriqlar tayyorlash orqali har bir o'quvchining rivojlanishiga yordam berish imkoniyatlari mavjud. O'quvchilarning rivojlanishini baholash va monitoring qilish orqali o'quv maqsadlarini doimiy ravishda yangilash va takomillashtirish imkoniyati bevosita ta'lim jarayonini monitoring qilish orqali amalga oshirilishi mumkin. Shuningdek, jamoaviy ish - guruhlar va jamoalarda ishlash orqali o'quvchilar o'zaro fikr almashadi va bir-birining bilimlarini rivojlantiradi, bu esa intellektual qobiliyatlarni oshiradi.

Foydalangan adabiyotlar.

- 1.Iskandarova L. (2018). Ta'limda ijodiy muhit yaratish metodikasi. Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti nashriyoti.
- 2.Usmonov D. (2020). Kreativ pedagogika: nazariya va amaliyot. Toshkent: Yangi nashr.
- 3.Akramov S. (2021). Pedagogik shart-sharoitlar va ta'limdagi yangiliklar. Toshkent: Innovatsion ta'lim.
- 4.Saidova F. (2019). Talabalarni kreativ fikrlashga o'rgatish metodlari. Andijon:

